

OTTO VON BISMARCK – CAMPION AL DISCORDIEI!

Viorel CRUCEANU*

Rezumat. „Cancelarul de Fier” a fost, fără îndoială, cel mai influent om de stat european din a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Într-o carieră politică de 28 de ani, el s-a intersectat cu numeroase alte mari personalități ale veacului. Având un remarcabil talent de povestitor și un spirit critic ascuțit, Bismarck a lăsat posterității o gamă largă de opinii asupra contemporanilor. Uneori părea blând, chiar liric, dar cel mai frecvent se dovedea imperios, arogant, necruțător... Să fi fost spontan, sau juca mereu o piesă bine regizată? Toate acestea ne parvin din corespondența oficială a diplomaților francezi, acreditați în Germania, cu Ministerul de Externe de la Paris. Informațiile se regăsesc, în toată splendoarea lor, în colecția de *Documents Diplomatiques Français (1871-1914)*, 1re série (1871-1900), tome II (1er juillet 1875-31 décembre 1879), tome III (2 janvier 1880-13 mai 1881), tome IV (13 mai 1881-20 février 1883), tome V (23 février 1883-9 avril 1885), tome VI (8 avril 1885-30 décembre 1887), tome VI bis (4 mars 1885-29 décembre 1887), tome VII (1er janvier 1888-19 mars 1890) și tome VIII (20 mars 1890-28 août 1891). Referindu-se la conținutul, dar și pitorescul întâlnirilor cu Bismarck, ambasadorul Raymond de Saint-Vallier nota că ele reprezentau „o mină inepuizabilă”¹ de informații și că, dacă ar fi insistat și asupra detaliilor, „ar fi putut să scrie volume”².

Cuvinte-cheie: Bismarck, diplomație, război, Alsacia – Lorena, Franța, Crispi, Germania, revanșă, Gladstone, Jules Ferry.

Din multitudinea impresiilor exprimate de Bismarck, ne-am oprit asupra celor care surprind prin ineditul lor, limitându-le aria de selecție la Marea Britanie, Italia și Franța. Atitudinea cancelarului german față de Marea Britanie a fost foarte bine sintetizată de ministrul Franței la München, Camille Barrère. Acesta evidențiază că Bismarck a manifestat constant „un imens dispreț” față de „toate guvernele emanând din voința națională”³. Așa se face că, sub conducerea sa, „Cancelaria de la Berlin a arătat mereu o oarecare nesocotire a instituțiilor politice din Anglia”⁴. Diplomatul francez remarca, în mod subtil, „proasta

* Profesor la Colegiul Național „Vasile Alecsandri”, Bacău, România.

¹ *Documents Diplomatiques Français (1871-1914)*, 1re série (1871-1900), tome III (2 janvier 1880-13 mai 1881), Paris, Imprimerie Nationale, 1931, doc. no. 81, p. 70.

² *Ibidem*.

³ Idem, tome VII (1er janvier 1888-19 mars 1890), Paris, Imprimerie Nationale, 1937, doc. no. 500, p. 538.

⁴ *Ibidem*.